

Wolf op de Noord-Veluwe. Bron: Tirza Verwijs via het Wolvenmeldpunt.

Voortgangsrapportage wolven 1 februari – 23 mei 2025

Samenvatting

Nieuwe wolvenleefgebieden en welpen vastgesteld

Deze voortgangsrapportage beschrijft de activiteiten van wolven in Nederland in de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025. In deze periode zijn 67 wolven aangetoond met DNA. Daarvan zijn 20 wolven voor het eerst in Nederland vastgesteld. De overige 47 wolven zijn al eerder in Nederland aangetoond met DNA.

Welpen in vier provincies

Daarnaast zijn op wildcamerabeelden minimaal 45 welpen vastgesteld. Deze jonge wolven leven in de provincies Drenthe, Fryslân, Gelderland en Utrecht.

Nieuwe territoria in Drenthe

In Drenthe zijn twee nieuwe wolventerritoria vastgesteld, namelijk in de regio's Middenveld en Zuid-Drenthe. Het aantal wolvenleefgebieden in Nederland wordt geschat op 15 tot 16, bestaande uit 13 tot 14 roedels en twee solitaire wolven.

Meer wolven maken telling lastiger

Door de toename van het aantal wolven is het moeilijker om te bepalen hoeveel wolven er in Nederland leven. Nakomelingen en zwervende wolven verblijven vaker aan de randen van bestaande leefgebieden. Zo kunnen zij eventueel vrijkomende plekken snel overnemen. Camerabeelden geven niet altijd een volledig beeld van roedels. Dat komt doordat individuele wolven lastig te herkennen zijn en niet altijd de hele roedel zichtbaar is. Het is daardoor moeilijk om wolven te tellen in gebieden waar veel wolven op zoek zijn naar een eigen leefgebied.

Acht dode wolven

Zeven wolven zijn omgekomen door aanrijdingen: zes in het verkeer en één door een trein. Daarnaast zijn er botten van een wolf gevonden. De doodsoorzaak van die wolf is onbekend.

Wolf uit achtertuin gevestigd op Zuidoost-Veluwe

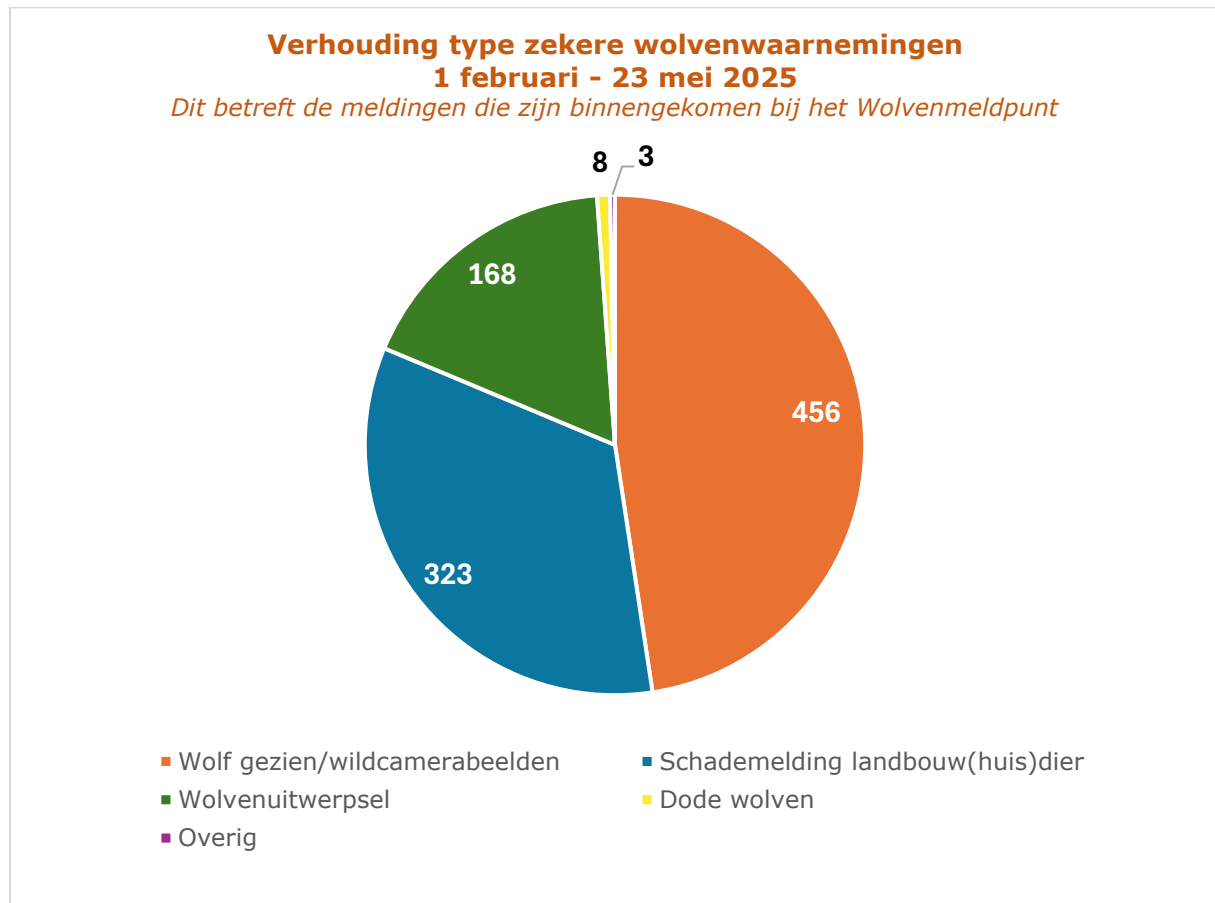
Wolf GW2563m is waarschijnlijk de nieuwe mannelijke wolf van het ouderpaar op de Zuidoost-Veluwe. Deze wolf kwam in april 2023 in het nieuws toen hij werd gevonden in een achtertuin in Doetinchem. Een dierenarts heeft het dier toen verdoofd en onderzocht. De wolf had een oude, goed herstelde botbreuk in zijn poot. Hij had geen ander letsel en is dezelfde dag losgelaten in de regio.

Data monitoring en schade

Meldingen monitoring

In de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 ontving BIJ12 1865 meldingen van (vermoedelijke) waarnemingen van wolven. Bij 635 meldingen is op basis van bewijsmateriaal, zoals beeldmateriaal of DNA-onderzoek op een uitwerpsel, bevestigd dat het daadwerkelijk om een wolf ging. Van de overige 1230 meldingen kon niet worden vastgesteld of dit een wolf betrof.

Onderstaand diagram geeft een overzicht van de bij het Wolvenmeldpunt binnengekomen zekere wolvenwaarnemingen per type waarneming. Daarnaast zijn in het diagram meldingen opgenomen van (vermoedelijke) wolvenschade aan landbouwhuisdieren. Bij 317 schademeldingen kon met DNA worden aangetoond dat het om wolf ging. Bij 5 gevallen was DNA-analyse niet mogelijk, maar was na nadere beoordeling wolf niet uit te sluiten. Bij één geval werd DNA van hond aangetoond maar bij nadere beoordeling bleek dit waarschijnlijk om contaminatie te gaan en is op basis van het vraatbeeld de schade alsnog aan vermoedelijk wolf toegekend.

Overzicht van de zekere wolvenwaarnemingen die bij het Wolvenmeldpunt zijn binnengekomen in de periode 1 februari - 23 mei 2025, aangevuld met bevestigde schademeldingen. [Bekijk hier de interactieve versie van dit diagram.](#)

Meldingen veeschade

BIJ12 ontving in de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 343 meldingen van [vermoedelijke wolvenschade aan landbouwhuisdieren](#). Vijf van deze meldingen zijn niet verder onderzocht omdat bij de eerste beoordeling bleek dat het niet om [wolvenschade](#) ging, of omdat het een wildprooi of schade van buiten Nederland betrof.

De DNA-analyse toonde in 317 gevallen aan dat het om wolvenschade ging. Daarnaast werd 10 keer het DNA van hond aangetoond. In negen gevallen gaf de analyse geen resultaat en in één geval was DNA-afname of -analyse niet mogelijk. Die meldingen zijn of worden nader beoordeeld op basis van veldbezoek, locatie en schadebeeld. Acht van die tien meldingen zijn inmiddels nader beoordeeld. Hierbij was in vijf gevallen predatie door wolf niet uit te sluiten. Daarnaast is bij één geval waar DNA van hond aangetoond was beoordeeld dat het hierbij zeer waarschijnlijk om contaminatie ging. Aan de hand van het vraatbeeld is bij de afhandeling van dit dossier de schade alsnog aan vermoedelijk wolf toegekend.

Totstandkoming rapportage

Bij12 coördineert de monitoring van de Nederlandse wolvenpopulatie en handelt wolvenschade aan vee af namens de provincies.

Deze voortgangsrapportage is tot stand gekomen met medewerking van de Zoogdiervereniging (monitoring Wolvenmeldpunt), Wageningen University & Research (WENR, DNA-analyses, secties dode wolven), Dutch Wildlife Health Centre (DWHC, pathologisch onderzoek) en het CEwolf-consortium (Centraal-Europese wolvenpopulatie, internationale uitwisseling genetische data).

Dataperiode 1 februari - 23 mei 2025

Deze rapportage geeft een uitgebreid verslag van de activiteit van wolven in Nederland over de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025. Van deze periode is genetische informatie op individuniveau beschikbaar. Daarmee is van verschillende wolven de aanwezigheid op een bepaald moment beschreven. Concreet is de informatie gebaseerd op de onderstaande gegevens:

- uitslagen van **soort-** en **individubepalingen** van DNA-monsters die zijn verkregen via **monitoring** in de periode 1 februari tot en met 23 mei 2025;
- gevalideerde **waarnemingen van wolven** verkregen via **de monitoring** in de periode 1 februari tot en met 23 mei 2025, beelden van welpen kunnen verkregen zijn na 23 mei;
- uitslagen van **soort-** en **individubepalingen** van DNA-monsters die zijn verkregen via **schadeafhandeling** in de periode 1 februari tot en met 23 mei 2025.

Bronbestanden

Zie voor alle beschikbare data de bronbestanden op bij12.nl:

- [Bronbestand bevestigde wolvenwaarnemingen](#)
- [Bronbestand bevestigde veeschade](#)
- [Bronbestand gemelde veeschade](#)
- [Bronbestand dode wolven](#)

De gebruikte bronnen bieden veel informatie maar zijn niet volledig uitputtend. Er kan meer wolvenactiviteit in Nederland zijn dan vermeld in deze rapportage. [Zie voor meer informatie bij12.nl](#).

Overzicht verspreiding wolven

Wolvenmonitoring 1 februari – 23 mei 2025

Onderstaande kaart laat zien in welke gebieden in de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 met zekerheid wolven langdurig aanwezig waren in Nederland. Via DNA-analyses zijn in een aantal gevallen de individuele wolven achterhaald. Die wolven zijn op de kaart met kleur aangegeven.

[Bekijk de interactieve versie van de kaart via deze link](#) of in de onlineversie van deze voortgangsrapportage. Klik op de iconen voor meer informatie over de betreffende wolven. De kaart kan worden ingezoomd. Onder de kaart staat de betekenis van de iconen.

De tabel op pagina 8, 9 en 10 geeft een overzicht van de in Nederland gevestigde wolven. Er wordt aangegeven of deze wolven de afgelopen periode zijn aangetoond met DNA. Daarnaast biedt de tabel een overzicht van de nakomelingen die de afgelopen periode genetisch zijn aangetoond. In dit overzicht staan ook de wolven die de afgelopen periode door Nederland trokken en zijn aangetoond op basis van DNA-analyses.

- Roedel Drents-Friese Regio
 ■ Roedel Midden-Drenthe
 ■ Roedel Middenveld
 ■ Roedel Zuid-Drenthe
 ■ Roedel Noord-Veluwe
- Roedel Noordoost-Veluwe
 ■ Roedel Noordwest-Veluwe
 ■ Roedel Midden-Veluwe
 ■ Roedel Zuidoost-Veluwe
 Roedel Hoge Veluwe e.o.
- Roedel Zuidwest-Veluwe
 ■ Roedel Gelderse Vallei Noord
 ■ Roedel Utrechtse Heuvelrug
 🐺 In Vlaanderen gevestigde wolvin
 🐺 Zwervende wolven
- 🚗 Aanrijding auto met wolf
 🚂 Aanrijding trein met wolf
 ☠️ Dode wolf
- Lijn tussen DNA-sporen (mogelijk) zwervende wolven (N.B. dit is niet de daadwerkelijk gelopen route)

[Bekijk hier de interactieve versie van deze kaart.](#)

Toelichting en leeswijzer kaart

Op de kaart Wolvenmonitoring zijn vijf typen iconen aangegeven: een gekleurd gebied met wolf, een grijze wolf, een auto, een trein en een doorgestreepte pootafdruk.

De **gekleurde gebieden met wolf-icoon** laten zien waar wolven gevestigd zijn volgens de criteria uit het [Wolvenplan 2025](#). Ook duiden deze gebieden aan waar zich een wolvenpaar heeft gevormd en waar in de afgelopen periode DNA-sporen van wolven zijn aangetroffen. De volgende gevestigde wolven zijn in de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 via DNA vastgesteld:

- GW2090f en GW2397m in de Drents-Friese regio;
- GW3250m in Midden-Drenthe;
- GW2668f op de Noordwest-Veluwe;
- GW2540f en GW3238m op de Midden-Veluwe;
- GW2363f op de Zuidoost-Veluwe;
- GW2435m op de Zuidwest-Veluwe;
- GW3816f in het noordelijk deel van de Gelderse Vallei;
- GW4076f en GW3237m op de Utrechtse Heuvelrug.

Zwervende wolven zijn op de kaart aangegeven met een **grijze wolf-icoon**. Deze wolven hebben nog geen vast leefgebied gevonden en/of er is nog niet via DNA aangetoond dat deze wolven langer dan zes maanden in Nederland zijn. Het betreffen de wolven GW2592m, GW3541m, GW3689m, GW3692m, GW3874m, GW4077f, GW4240m, GW4242m, GW4243f, GW4318m, GW4418m (+), GW4506f, GW4602m, GW4607m, GW4686f, GW4887m, GW4892m (+), GW4894f, GW4895f. Voor zwervende wolven die langere afstanden hebben afgelegd, is op de kaart een stippellijn getrokken tussen de eerste en de laatste locatie waar de wolf via DNA is vastgesteld. Ook zijn eventuele tussenliggende plekken aangegeven waar het dier via DNA is vastgesteld. Het gaat om de mannelijke wolven GW2592m, GW3874m en GW4602m. Daarbij moet nadrukkelijk worden opgemerkt dat de lijn op de kaart níét de werkelijke route aangeeft die de wolf heeft afgelegd.

Een **auto-icoon** geeft aan waar een wolf is omgekomen in het verkeer. In de afgelopen periode zijn in Nederland zes wolven in het verkeer omgekomen: GW4009m, GW4412m, GW4689m, GW4704m, GW4891f en GW4892m. Daarnaast kwam er een wolf om door een aanrijding met een trein (GW4418m), deze wolf is op de kaart weergegeven met een **trein-icoon**.

Een **doorgestreepte pootafdruk-icoon** geeft aan waar een wolf door onbekende doodsoorzaak is omgekomen.

Tabel gevestigde en zwervende wolven

In onderstaande tabel staat van welke wolven er op dit moment wordt vermoed dat zij gevestigd zijn in Nederland, en waar deze wolven zich (waarschijnlijk) de afgelopen periode bevonden. Ook worden nakomelingen en zwervende wolven weergegeven die deze periode genetisch zijn aangetoond. Dikgedrukte codes staan voor gevestigde wolven, dingedrukte codes voor nakomelingen of zwervende wolven. GW staat voor Genetische Wolf, gevolgd door een uniek volgnummer en de aanduiding m (man) of f (vrouw). Wolven aangeduid met een + zijn omgekomen. Meer informatie over deze wolven is te vinden in het kader *Dode wolven*.

Gevestigde wolven zijn de afgelopen maanden of jaren (meerdere keren) in dezelfde regio in Nederland aangetoond en verblijven daar langer dan zes maanden en/of hebben een paar gevormd. Deze wolven zijn daarom als gevestigd aangeduid in de tabel. In de regio's met gevestigde wolven wordt actief onderzoek gedaan naar sporen. In het hoofdstuk *Monitoring in de provincies* wordt meer toegelicht over deze wolven. In de tabel wordt voor eerder vastgestelde gevestigde wolven aangegeven of zij ook in de afgelopen periode met DNA zijn aangetoond.

Bij de gevestigde wolven worden ook hun nakomelingen genoemd die in de afgelopen periode met DNA in of rond het territorium zijn vastgesteld.

Naast gevestigde wolven staan er in de tabel **zwervende wolven**. Het kan hier ook gaan om nakomelingen van gevestigde wolven. In het overzicht van zwervende wolven zijn alleen wolven opgenomen die tussen 1 februari en 23 mei 2025 met DNA zijn vastgesteld in Nederland. Niet alle wolven worden waargenomen. Het is daarom niet uit te sluiten dat er in deze periode meer wolven aanwezig waren in Nederland. Daarnaast vindt op sommige plekken in Nederland geen monitoring plaats, terwijl er bijvoorbeeld op (social) media wél (ongevalideerde) meldingen zijn gedaan door mensen die een wolf denken te hebben gezien. Terreinbeheerders en andere betrokkenen moeten toestemming geven om terreinen te betreden en te onderzoeken. Die toestemming wordt niet altijd gegeven. Er vindt daardoor geen monitoring plaats in delen van de Noord-Veluwe, Noordoost-Veluwe, Midden-Veluwe, Hoge Veluwe e.o. en de Utrechtse Heuvelrug. Uit vier van die gebieden is wel informatie bekend uit andere delen van het territorium. Van één gebied zijn geen wildcamerbeelden beschikbaar.

	Locatie	Wolvenindividuen	Voor het eerst via DNA vastgesteld in Nederland	Vastgesteld via DNA afgelopen periode
Gevestigde wolven in Nederland	Drents-Friese regio (DFR)	GW2090f	april-21	✓
		GW2397m	september-21	✓
		GW3815f ^a	november-23	✓
		GW4009m ^a †	december-23	✓
		GW4606m	november-24	✓
		GW4680f ^b	januari-25	✓
		GW4687m ^b	januari-25	✓
		GW4692m	januari-25	✓
		GW4889m	februari-25	✓
		GW4890m	februari-25	✓
		GW4893f	februari-25	✓
	Midden- Drenthe (MDR)	GW3011f	september-22	-
		GW3250m	april-23	✓
		GW4502m	september-24	✓
		GW4503m	oktober-24	✓
		GW4697f	januari-25	✓
	Middenveld (MVD)	<i>Ouderpaar onbekend</i>	-	-
	Zuid-Drenthe (ZDR)	<i>Ouderpaar onbekend</i>	-	-
	Noord- Veluwe (NVR)	GW998f	mei-18	-
		GW893m	januari-19	-
		GW4691f	februari-25	✓
	Noordoost- Veluwe (NOV)	GW2666f	april-22	-
		GW1428m	december-19	-
		GW4682m	december-24	✓
		GW4685m	februari-25	✓
		GW4704m †	februari-25	✓
		GW4891f †	maart-25	✓
	Noordwest- Veluwe (NWV)	GW2668f	maart-22	✓
		GW2664m	maart-22	-
		GW4003m	januari-24	✓
		GW4505f	september-24	✓
		GW4695f	februari-25	✓
	Midden- Veluwe (MVR)	GW2540f	april-22	✓
		GW3238m	februari-23	✓
		GW4694f ^{a,c}	januari-25	✓
		GW4698f	november-24	✓
		GW4701f	januari-25	✓

Zwervend in Nederland		GW4888f	februari-25	✓
	Zuidoost-Veluwe (ZOV)	GW2363f	mei-21	✓
		GW2563m (nakomeling NVR)	december-21	-
		GW4507f ^d	augustus-24	✓
		GW4885f	maart-25	✓
	Hoge Veluwe e.o. (HVR)	<i>Status onbekend</i>	-	-
	Zuidwest-Veluwe (Z WV)	GW2435m	november-22	✓
		GW3876f ^e	december-23	✓
		GW4690m	februari-25	✓
		GW4693m	januari-25	✓
		GW4886f	april-25	✓
	Gelderse Vallei- Noord (GVN)	GW3816f	november-23	✓
		GW4688m	december-24	✓
		GW4689m ^a †	januari-25	✓
		GW4883f	februari-25	✓
		GW4884m	februari-25	✓
	Utrechtse Heuvelrug (UHR)	GW4076f	januari-24	✓
		GW3237m	april-23	✓
		GW4504f	augustus-24	✓
		GW4412m †	augustus-24	✓
		GW4413m	augustus-24	✓
	Zuidwest- Brabant (ZWB)	GW3449f	april-24	-
	Verspreid over Nederland	GW2592m	januari-25	✓
		GW3541m	augustus-23	✓
		GW3689m (nakomeling DFR)	oktober-23	✓
		GW3692m (nakomeling Z WV)	oktober-23	✓
		GW3874m (nakomeling MDR)	november-23	✓
		GW4077f	februari-24	✓
		GW4240m	april-24	✓
		GW4242m	april-24	✓
		GW4243f	mei-24	✓
		GW4318m	januari-25	✓
		GW4418m †	april-25	✓
		GW4506f (nakomeling MDR)	augustus-24	✓
		GW4602m	december-24	✓
		GW4607m	oktober-24	✓
		GW4686f	februari-25	✓
		GW4887m	februari-25	✓
		GW4892m †	maart-25	✓
		GW4894f	maart-25	✓
		GW4895f	april-25	✓

^a Deze nakomeling kan op zoek zijn naar een eigen territorium, al dan niet in de buurt van het territorium van de ouderlijke roedel.

^b Door een genetische mutatie was eerder niet duidelijk of deze twee individuen nakomelingen van de Drents-Friese roedel waren. Beide wolven hebben samen gegeten met nakomelingen van de Drents-Friese roedel en zijn in de regio aanwezig. Hierdoor is het waarschijnlijk dat deze wolven nakomelingen van de roedel zijn.

^c GW4694f is een nakomeling van het eerst gevestigde ouderpaar op de Midden-Veluwe (GW960f x GW2398m). Na de dood van wolvin GW960f in mei 2023 vertrok haar partner uit het gebied en werd het territorium overgenomen door wolvin GW2540f en wolf GW3238m.

^d De vader van deze nakomeling is GW1889m, deze wolf is sinds januari 2023 niet meer in dit territorium aangetoond.

^e Wolvin GW3012f werd in augustus 2024 dood aangetroffen, zij is vermoedelijk gedood door een andere wolf. Vooralsnog is onduidelijk of zij de moeder is van de welpen GW4668f, GW4690m en GW4693m. Genetisch is er een match, maar het is ook mogelijk dat één of meerdere dochters die jongen hebben geworpen. GW3012f is wel de moeder van GW3876f.

Monitoring in de provincies

In Nederland leven zowel gevestigde als zwervende wolven. Hieronder volgt een overzicht van de activiteit van gevestigde wolven. Dit zijn de wolven die al langer dan zes maanden in één gebied verblijven en/of een paar hebben gevormd. Daarna worden enkele bijzonderheden genoemd van de zwervende wolven die in ons land zijn vastgesteld.

Monitoring gevestigde wolven

Hieronder wordt gesproken over roedels en wolvenparen. Een wolvenpaar bestaat uit een wolvin en een wolf waarvan bevestigd is dat ze samen een territorium hebben. We spreken van een roedel als dit paar (dit jaar of in eerdere jaren) welpen heeft gekregen. Wolven die in 2024 zijn geboren worden jaarlingen genoemd, wolven die in 2025 zijn geboren zijn welpen. Welpen worden over het algemeen begin mei geboren.

Als er aantallen welpen genoemd worden, zijn die aangetoond met gevalideerde wildcamerabeelden uit de zomerperiode van dat jaar, toen de welpen kleiner waren dan de ouders.

Drenthe en Fryslân

In Drenthe en Fryslân zijn op wildcamerabeelden de afgelopen maanden minimaal 16 welpen aangetoond.

Drents-Friese regio

De afgelopen periode zijn zowel het ouderpaar (wolf GW2397m en wolvin GW2090f) als negen nakomelingen van de roedel in de Drents-Friese regio aangetoond met DNA. Deze nakomelingen zijn geboren in de periode 2022 – 2024. Ook dit jaar zijn er weer welpen geboren. Er zijn in het territorium vier welpen op camerabeelden aangetoond. In totaal zijn recent maximaal zes wolven tegelijkertijd op wildcamerabeelden gezien.

Uit de DNA-analyse van meerdere schadegevallen bleek dat de roedelleden soms samen hebben gegeten. Dit wordt vaker gezien binnen wolvenroedels. Wat minder vaak wordt vastgesteld, is DNA van verschillende niet-verwante wolven op dezelfde prooi. Dit is afgelopen periode bij één schadegeval in dit gebied aangetoond. Daar is het DNA van een nakomeling van de Drents-Friese-regio-roedel (GW4890m) aangetroffen, maar ook het DNA van een wolf geboren in Duitsland gevonden (GW3541m, afkomstig uit de roedel in Meppen). Dit kan bijvoorbeeld voorkomen wanneer een rondzwervende wolf aan de rand van een territorium van gevestigde wolven op een vers karkas stuit.

Daarnaast is een mannelijke nakomeling van de Drents-Friese roedel (GW4009m) op enige afstand van het ouderlijke territorium op 14 mei fataal aangereden bij Zweelo op de N381 (zie kader *Dode wolven*). Mogelijk was deze wolf op zoek naar een eigen territorium. Ook nakomeling GW3815f was mogelijk op zoek naar een eigen leefgebied; deze wolf is op enige afstand ten zuidoosten van het ouderlijke territorium met DNA vastgesteld (zie ook het kopje *Zuid-Drenthe*).

Het wolvenpaar met wolf GW2397m en wolvin GW2090f is sinds het najaar van 2021 in deze regio aanwezig en krijgt sinds 2022 nakomelingen. In 2024 kregen ze zeven nakomelingen. Wolvin GW2090f is geboren in Duitsland en afkomstig van de Barnstorf-roedel (Nedersaksen). Ook wolf GW2397m is geboren in Nedersaksen, namelijk in de Eschede-roedel.

Midden-Drenthe

In het territorium van Midden-Drenthe zijn, net als in de voorgaande twee jaar, welpen geboren. Er zijn vier welpen op camerabeelden aangetoond. Verder is van een aantal andere roedelleden het DNA weer vastgesteld. De afgelopen periode is van het bekende ouderpaar enkel het DNA van de mannelijke wolf

(GW3250m) vastgesteld. Ook zijn drie al bekende nakomelingen met DNA aangetoond (GW4502m, GW4503m en GW4697f). Deze nakomelingen zijn in voorgaande jaren geboren. Op wildcamerabeelden zijn in het territorium maximaal vijf wolven tegelijk gezien.

Een andere nakomeling van de Midden-Drenthe-roedel (GW4506f) is mogelijk opzoek naar een eigen territorium (zie kopje *Zuid-Drenthe*).

Het wolvenpaar bestaande uit wolf GW3250m en wolvin GW3011f is sinds het voorjaar van 2023 samen aanwezig in de regio Midden-Drenthe en kreeg in 2023 voor het eerst welpen. Ook in 2024 kreeg dit paar welpen. GW3011f is afkomstig uit Duitsland (geboorteroedel Nordhorn, Nedersaksen). Het is onbekend wat de herkomstroedel van wolf GW3250m is, omdat de ouders (nog) niet in de monitoring zijn voorgekomen.

Middenveld

In West-Drenthe is sprake van een nieuwe vestiging van wolven. Dit werd medio juni 2025 via wildcamerabeelden aangetoond. Op die beelden zijn een wolf en wolvin tegelijkertijd te zien, waarbij de wolvin duidelijk aangezogen tepels had. Doorgaans duidt dit op de geboorte van welpen. Dit werd eind juni bevestigd met wildcamerabeelden waarop de twee ouders en vijf welpen te zien zijn. Toekomstige DNA-analyse moet duidelijk maken om welke individuen het gaat.

Zuid-Drenthe

Ook in Zuid-Drenthe is er sprake van een nieuw wolventerritorium. Eind februari en half april zijn in het zuiden van Drenthe twee wolven tegelijkertijd op een wildcamera vastgelegd. Te zien is dat een wolf vlak achter een wolvin loopt. Begin juli 2025 zijn in de buurt van deze regio drie welpen op camerabeelden waargenomen. Het is nog niet duidelijk welke individuen de ouders zijn. Dat kan pas bevestigd worden als het DNA van de ouders of de welpen gevonden is.

In dit gebied is de afgelopen periode het DNA van drie wolven aangetoond. Het gaat om wolf GW3815f en GW3689m (beide nakomelingen van de Drents-Friese regio-roedel) en wolvin GW4506f (nakomeling van de Midden-Drenthe-roedel). Het DNA van de wolf GW3689m en wolvin GW4506f is aangetoond bij eenzelfde schadegeval op 6 maart 2025. Mogelijk hebben zij hier samen gegeten.

Waarom wordt er nu pas gecommuniceerd over welpen?

Wolvenwelpen worden geboren in het voorjaar. Er wordt bewust pas verslag gedaan over welpen in de voortgangsrapportage van september. Wolvenwelpen zijn van nature niet schuw. Pas naarmate ze ouder worden, leren ze dit gedrag van hun ouders. In de eerste maanden zijn wolvenwelpen daardoor erg verstoring gevoelig.

Berichtgeving over welpen veroorzaakt extra aandacht en kan tot gevolg hebben dat mensen op zoek gaan naar de welpen. De aanwezigheid van (meer) mensen in de buurt van de welpen, verhoogt de kans dat de ouderdieren de welpen niet durven te benaderen of te verplaatsen. Dit kan ertoe leiden dat de welpen onderkoeld raken, worden aangevallen door een vos en/of dat ze wennen aan de aanwezigheid van mensen. Daarom is het, op basis van de Omgevingswet, belangrijk om dergelijke verstoring zoveel mogelijk te beperken.

Aan het einde van de zomer zijn de welpen groter en sterker. Bovendien verplaatsen de welpen zich dan in een groter gebied. Er is dan dus minder kans op de verstoring van welpen.

Gelderland

In Gelderland zijn op de Veluwe en in de aangrenzende Gelderse Vallei op wildcamerabeelden de afgelopen maanden minimaal 20 welpen aangetoond.

Noord-Veluwe

Afgelopen periode is er in het territorium van de Noord-Veluwe-roedel geen DNA van het bekende ouderpaar (GW998f en GW893m) gevonden. Wel is één nakomeling voor het eerst genetisch aangetoond (GW4691f), dit is een nakomeling van voorgaande jaren. De afgelopen periode zijn er geen meldingen bij het Wolvenmeldpunt binnengekomen met wildcamerabeelden van welpen op de Noord-Veluwe. Er zijn uit andere (nog) niet bij het Wolvenmeldpunt gemelde bronnen wel indicaties dat er weer welpen geboren zijn in dit gebied. Er zijn de afgelopen periode drie wolven tegelijkertijd op wildcamerabeelden gezien.

Wolvin GW998f en wolf GW893m zijn geboren in Duitsland. GW893m is afkomstig uit de Eschede/Rheinmetall-roedel (Nedersaksen) en GW998f uit de Babben-Wannichen-roedel (Brandenburg). De wolvin is de eerste wolf die zich vestigde in Nederland en sinds 2018 aanwezig in dit gebied. GW893m voegde zich in januari 2019 bij haar. In dit territorium vindt sinds 2019 elk jaar voortplanting plaats.

Noordoost-Veluwe

Op de Noordoost-Veluwe is sinds 2023 een roedel aanwezig. Het ouderpaar (GW2666f en GW1428m) is afgelopen periode niet met DNA vastgesteld. Wel werden er vier welpen op camerabeeld aangetoond. Er zijn in dit territorium de afgelopen periode maximaal negen wolven tegelijkertijd op wildcamerabeelden gezien.

De afgelopen periode zijn vier nakomelingen van GW2666f en GW1428m genetisch aangetoond. Deze zijn geboren in 2023 of 2024. Twee nakomelingen (GW4682m en GW4685m) werden aangetoond in het territorium van hun ouders. Twee andere nakomelingen werden in deze regio fataal aangereden in het verkeer (zie kader *Dode wolven*).

Wolvin GW2666f en wolf GW1428m zijn beide nakomelingen van de Noord-Veluwe-roedel (ouderpaar GW998f x GW893m). GW2666f werd in december 2021 voor het eerst met DNA aangetoond op de Noord-Veluwe. Sinds het voorjaar van 2022 wordt deze wolvin genetisch vastgesteld op de Noordoost-Veluwe. Wolf GW1428m werd twee jaar eerder (december 2019) voor het eerst met DNA aangetoond op de Noord-Veluwe. Deze wolf wordt sinds begin 2023 genetisch aangetoond op de Noordoost-Veluwe. In dit territorium zijn in 2023 voor het eerst welpen geboren.

Noordwest-Veluwe

In het territorium van de Noordwest-Veluwe heeft ook dit jaar weer voortplanting plaatsgevonden. Er zijn vier welpen met camerabeelden aangetoond. Naar verwachting zijn de ouders het hier gevestigde wolvenpaar GW2668f en GW2664m; het DNA van de welpen kan hier in de toekomst uitsluitend over geven. Er zijn in dit territorium de afgelopen periode vier wolven tegelijk op wildcamera gezien.

In de periode 1 februari 2025 – 23 mei 2025 is de wolvin van het ouderpaar (GW2668f) genetisch aangetoond in het territorium. Er werden in deze periode ook drie nakomelingen met DNA vastgesteld (GW4003m, GW4505f, GW4695f). Deze nakomelingen zijn geboren in 2023 of 2024. Het DNA van één van deze nakomelingen (GW4695f) is in maart bij eenzelfde schadegeval aangetoond als het DNA van een wolvin uit een andere roedel (GW4894f) waarvan de exacte herkomst onbekend is. Daarnaast is ook het DNA van de mannelijke nakomeling GW4003m samen met het DNA van een wolvin uit een andere roedel (GW4694f) bij een schadegeval aangetroffen. Wolvin GW4694f is een nakomeling van de Midden-Veluwe-roedel.

Wolf GW2664m is geboren in Duitsland en een nakomeling van de Barnstorf-roedel in Nedersaksen. De herkomstroedel van wolvin GW2668f is onbekend. In dit territorium zijn in 2023 voor het eerst welpen geboren.

Midden-Veluwe

Op de Midden-Veluwe zijn zowel de wolvin (GW2540f) als de wolf (GW3238m) van het ouderpaar met DNA aangetoond. Daarnaast zijn vier nakomelingen genetisch vastgesteld, al deze nakomelingen zijn voor 2025 geboren. Er zijn op de Midden-Veluwe de afgelopen periode maximaal vijf wolven tegelijkertijd

gezien op wildcamerabeelden. Er zijn nog geen welpen aangetoond met wildcamerabeelden. Uit andere (nog) niet bij het Wolvenmeldpunt gemelde bronnen zijn er wel indicaties dat er weer welpen geboren zijn in dit gebied.

Eén van de genetisch aangetoonde nakomelingen (GW4694f) is afkomstig van andere ouders, namelijk de vorige territoriumhouders van de Midden-Veluwe (GW960f en GW2398m). Het is onduidelijk of deze nakomeling nog bij de roedel aangesloten is of op zoek is naar een eigen territorium, al dan niet in de buurt van het territorium van de ouderlijke roedel. In maart heeft deze wolvin mogelijk samen gegeten met wolf GW4003m bij een schadegeval circa 11 km ten noorden van het territorium van de roedel. Wolf GW4003m is een nakomeling van de Noordwest-Veluwe-roedel.

In 2018 vestigde de eerste wolf zich op de Midden-Veluwe. In 2022 werden hier voor het eerst welpen geboren. In 2023 zijn er geen welpen aangetoond en heeft er een wisseling van wolven in het territorium plaatsgevonden. Die wisseling vond plaats doordat wolvin GW960f in mei 2023 overleed en wolf GW2398m uit het gebied vertrok. Deze wolf is nu de nieuwe gevestigde mannelijke wolf van het Hechtel-Eksel-territorium in Vlaanderen, België. Het territorium op de Midden-Veluwe werd overgenomen door wolvin GW2540f en wolf GW3238m.

Zuidoost-Veluwe

De wolvin van de roedel op de Zuidoost-Veluwe (GW2363f) is ook deze periode weer genetisch aangetoond. Daarnaast zijn twee nakomelingen (geboren voor 2025) met DNA vastgesteld. De vader van één van deze nakomelingen (GW4507f) is wolf GW1889m. Wolf GW1889m werd in januari 2023 voor het laatst met DNA aangetoond. Zijn plek lijkt overgenomen te zijn door GW2563m, hij is namelijk de vader van de recent met DNA aangetoonde nakomeling GW4885f.

Wolf GW2563m kwam in april 2023 in het nieuws toen hij 's ochtends in een achtertuin in Doetinchem werd aangetroffen. Een dierenarts heeft het dier toen tijdelijk verdoofd en onderzocht op verwondingen. De wolf bleek een oude, goed herstelde, botbreuk in een poot te hebben. Omdat de wolf geen verder letsel had, is hij dezelfde dag weer in de regio losgelaten. Daarna is deze wolf eind 2023 en 2024 nog twee keer genetisch aangetoond met DNA uit uitwerpselen. Via DNA van een nakomeling is nu duidelijk geworden dat GW2563m waarschijnlijk de nieuwe mannelijke wolf uit het ouderpaar op de Zuidoost-Veluwe is.

Er werden in het oostelijke deel van dit territorium de afgelopen periode maximaal zes wolven tegelijkertijd aangetoond op wildcamerabeelden. Ook zijn hier vier welpen aangetoond op wildcamerabeelden. In het westelijke deel van dit gebied is in het wolvenmeldpunt ook een melding gedaan van welpen, waarbij één welp op beeld is vastgelegd.

Sinds april 2024 is ook de mannelijke wolf (GW4240m) in het gebied aanwezig. De afgelopen periode werd deze wolf weer genetisch vastgesteld. De herkomst roedel van deze wolf is onbekend.

Wolvin GW2363f en wolf GW1889m werden in het voorjaar van 2022 voor het eerst in de omgeving van de Zuidoost-Veluwe vastgesteld. Wolvin GW2363f is afkomstig van de Barnstorf-roedel (Nedersaksen). Wolf GW1889m is een nakomeling van de Noord-Veluwe-roedel. GW1889m werd in januari 2023 voor het laatst genetisch aangetoond. Zijn plek is overgenomen door GW2563m, ook een nakomeling van de Noord-Veluwe-roedel. Wolvin GW2363f en wolf GW2563m kregen in 2024 voor het eerst welpen.

Hoge Veluwe e.o.

Vanuit het landelijke Wolvenmeldpunt van BIJ12 vindt er momenteel geen veldmonitoring plaats op de Hoge Veluwe. Hierdoor zijn er op dit moment geen door het Wolvenmeldpunt gevalideerde gegevens over aantallen wolven in dit gebied.

Zuidwest-Veluwe

De mannelijke wolf van deze roedel (GW2435m) is de afgelopen periode genetisch aangetoond. Naast de mannelijke wolf werden vier nakomelingen (geboren voor 2025) met DNA vastgesteld (GW3876f, GW4690m, GW4693m en GW4886f). Van één van deze nakomelingen (GW3876f) is duidelijk dat de wolvin (GW3012f) die in augustus 2024 werd gedood door een soortgenoot de moeder is. Van de overige drie nakomelingen is niet met zekerheid te zeggen of wolvin GW3012f of een dochter van deze wolvin de moeder is.

De afgelopen periode zijn er acht welpen aangetoond met camerabeelden. Mogelijk heeft wolf GW2435m een nieuwe partner gevonden, maar pas uit toekomstige DNA-analyses zal duidelijk worden wie de ouders van de welpen zijn. Er werden in dit territorium de afgelopen periode maximaal 8 wolven tegelijkertijd aangetoond op wildcamerabeelden.

Wolf GW2435m is geboren in Vlaanderen (Hechtel-Eksel-roedel) en wordt sinds eind 2022 in deze regio van de Zuidwest-Veluwe waargenomen. In 2023 heeft deze wolf met wolvin GW3012f voor het eerst welpen gekregen. In 2024 is wolvin GW3012f gedood door een andere wolf. Het is nog niet duidelijk wie de nieuwe partner is van GW2435m. Ook is nog niet bekend wie de moeder is van de welpen van 2024 en wie de ouders zijn van de welpen van 2025.

Gelderse Vallei-Noord

De in dit gebied gevestigde wolvin GW3816f is de afgelopen periode genetisch aangetoond. Daarnaast zijn er vier nakomelingen (geboren in 2024) met DNA vastgesteld. Eén van deze nakomelingen (GW4689m) werd eind april doodgereden op de A28 bij Tynaarlo in Drenthe. Dit ligt op circa 120 kilometer van het territorium in de Gelderse Vallei-Noord. Het is waarschijnlijk dat GW4689m op zoek was naar een eigen territorium. Begin februari hebben de overige drie nakomelingen van de Gelderse Vallei-Noord-roedel samen gegeten bij een schadegeval.

Het is onduidelijk wat de status van de roedel is sinds de mannelijke wolf uit het ouderpaar (GW3425m) vorig jaar werd doodgereden. Er zijn in dit territorium de afgelopen periode maximaal twee wolven tegelijkertijd op wildcamerabeelden gezien. Ten oosten van de Gelderse Vallei-Noord op de grens met de Noordwest-Veluwe zijn op camerabeelden vier welpen waargenomen. Het is mogelijk dat het hier om welpen van de Gelderse Vallei-Noord-roedel gaat. Het DNA van de welpen zal in de toekomst uitsluitsel moeten geven over welke wolven het ouderpaar vormen.

Sinds begin januari 2025 is er een nieuwe wolf (GW4318m) in het gebied met DNA vastgesteld. Ook de afgelopen periode is deze wolf weer een aantal keer genetisch aangetoond in de Gelderse Vallei-Noord.

Sinds eind 2023/begin 2024 is in de Gelderse Vallei-Noord sprake van vestiging. Het wolvenpaar GW3816f en GW3425m heeft hier in 2024 welpen gekregen. De mannelijke wolf GW3425m werd in augustus 2024 doodgereden. Deze wolf was geboren in Duitsland en een nakomeling van de Flechtinger-Höhenzug-roedel in Saksen-Anhalt. Wolvin GW3816f is een nakomeling van de Noord-Veluwe-roedel.

Utrecht

Utrechtse Heuvelrug

Het ouderpaar (GW4076f en GW3237m) is ook deze periode genetisch vastgesteld in het gebied. Begin mei hebben deze wolf en wolvin samen gegeten bij een schadegeval. Naast het ouderpaar zijn drie nakomelingen van 2024 met DNA aangetoond. Eén van deze nakomelingen (GW4412m) werd in maart doodgereden op de N224 nabij Woudenberg (zie kader *Dode wolven*).

Op wildcamerabeelden zijn vijf welpen aangetoond. Er werden in dit territorium de afgelopen periode maximaal vijf wolven tegelijkertijd op wildcamerabeelden gezien.

Wolvin GW4076f en wolf GW3237m verblijven sinds begin 2024 samen op de Utrechtse Heuvelrug. In 2024 kregen zij voor het eerst nakomelingen; toen werden er vijf welpen waargenomen op

wildcamerabeelden. GW3237m is een nakomeling van de Noord-Veluwe-roedel en wordt sinds mei 2023 vastgesteld op de Utrechtse Heuvelrug. Wolvin GW4076f is een nakomeling van de Midden-Veluwe-roedel.

Noord-Brabant

Zuidwest-Brabant

Wolvin GW3449f is de afgelopen periode niet genetisch aangetoond. Wel is er in het gebied een wolvin op wildcamerabeelden gezien, het is onduidelijk of dit wolvin GW3449f is.

Wolvin GW3449f is een nakomeling van de Vlaamse Hechtel-Eksel-roedel (België) en vanaf juni 2023 aanwezig in territorium Noorderkempen in België, net over de grens van Noord-Brabant. Deze wolvin wordt sinds april 2024 regelmatig in Nederland vastgesteld.

Hoeveel wolven leven er in Nederland?

Het is niet exact te bepalen hoeveel wolven er in Nederland leven. Dat komt doordat wolven grote afstanden afleggen, soms geen sporen achterlaten en Nederland in- en uitlopen. Wel kan een schatting van het minimale aantal gevestigde wolven gemaakt worden op basis van DNA-resultaten en door het Wolvenmeldpunt gevalideerde waarnemingen.

Met de toename van het aantal wolven in Nederland wordt het ingewikkelder om zo'n schatting te maken. Het wordt voor wolven namelijk steeds moeilijker om een geschikt territorium te vinden. Daardoor komt het vaker voor dat nakomelingen en zwervende wolven, die op zoek zijn naar een eigen territorium, langere tijd aan de rand van bestaande territoria rondlopen. Als er een plek vrijkomt kunnen zij die snel innemen. Dit kan voorkomen wanneer een gevestigde wolf doodgaat of wegtrekt. Soms proberen nakomelingen of zwervende wolven alsnog een territorium tussen bestaande territoria te vestigen.

Op camerabeelden zijn wolven meestal niet individueel te herkennen, daarnaast is niet altijd de hele roedel in beeld. In gebieden waar veel wolven op zoek zijn naar een eigen territorium, bemoeilijkt dit het vaststellen van het aantal gevestigde wolven. Pas als er DNA van de welpen is gevonden, kan met zekerheid worden bepaald welke wolven het ouderpaar vormen en hoeveel gevestigde roedels er in een gebied zijn. Vaak wordt dit DNA pas gevonden als de welpen al wat ouder zijn en met de roedel meelopen.

Op basis van de bij het Wolvenmeldpunt van BIJ12 bekende en gevalideerde gegevens, zijn er op dit moment in Nederland naar schatting 13-14 roedels (ouderparen) en twee solitaire gevestigde wolven in Nederland. Bij 10 roedels is de afgelopen maanden via het Wolvenmeldpunt bevestigd dat er welpen geboren zijn, in totaal zijn er minimaal 45 welpen op gevalideerde camerabeelden aangetoond. Het aantal wolventerritoria in Nederland is ten opzichte van vorig jaar dus toegenomen, toen waren er rond deze tijd 11 roedels en 2 solitaire gevestigde wolven. Een door WENR uitgevoerde [habitatgeschiktheidsanalyse](#) laat zien dat er in Nederland plaats is voor ten minste 23 roedels.

Monitoring zwervende wolven

In de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 zijn er, verspreid over Nederland en **buiten** de bekende wolventerritoria, 19 verschillende wolven geïdentificeerd via DNA-analyse. Deze wolven zijn nog niet gevestigd; ze zijn nog niet langer dan zes maanden in één regio aanwezig en/of hebben nog geen paar gevormd met een andere wolf.

De zwervende wolven zijn als [grijsgekleurde wolf-icoon](#) opgenomen in de [interactieve kaart](#). In de afgelopen periode kwam er één zwervende wolf om in het verkeer (zie kader *Dode wolven*). Deze wolf is

op de kaart aangegeven met een **auto-icoon**. Een andere zwervende wolf kwam om door een aanrijding met een trein. Deze wolf is op de kaart aangegeven met een **trein-icoon**.

De zwervende wolven betreffen GW2592m, GW3541m, GW3689m, GW3692m, GW3874m, GW4077f, GW4240m, GW4242m, GW4243f, GW4318m, GW4418m (+), GW4506f, GW4602m, GW4607m, GW4686f, GW4887m, GW4892m (+), GW4894f, GW4895f.

Vier van deze wolven zijn nakomelingen van in Nederland gevestigde roedels. Twee van de roedel in Midden-Drenthe (GW3874m, GW4506f). Eén van de Zuidwest-Veluwe-roedel (GW3692m), de moeder van deze wolf is GW3012f. En een nakomeling van de roedel in de Drents-Friese regio (GW3689m).

Zes van de zwervende wolven zijn afkomstig van in Duitsland gevestigde roedels:

- GW2592m – nakomeling van de Dörpen-roedel (Niedersaksen)
- GW3541m – nakomeling van de Meppen-roedel (Niedersaksen)
- GW4077f – nakomeling van de Kaarzer Holz-roedel (Mecklenburg-Vorpommern)
- GW4318m – nakomeling van de Wedemark-roedel (Niedersaksen),
- GW4418m (+) – nakomeling van de Langenlehsten Leisterförde-roedel (Sleeswijk-Holstein), deze wolf werd doodgereden door een trein op het spoor nabij Ede-Wageningen (zie kader *Dode wolven*)
- GW4602m – nakomeling van de Schermbeck-roedel (Nordrhein-Westfalen)

Van negen wolven is de herkomstroedel niet bekend omdat het DNA van de ouders (nog) niet in de genetische monitoring is voorgekomen. Hierdoor kunnen nakomelingen niet aan een roedel worden gekoppeld.

Uitgelichte wolven

GW3541m: Drents-Friese regio

Wolf GW3541m werd in augustus 2023 voor het eerst met DNA vastgesteld in Nederland in de kop van Overijssel. Daarna is deze wolf niet meer genetisch aangetoond in Nederland tot hij in januari 2025 met DNA werd aangetoond in het oosten van Overijssel. De afgelopen periode is GW3541m vijf keer genetisch aangetoond in de Drents-Friese regio.

GW3874m: Midden-Groningen

Wolf GW3874m werd in augustus 2024 nog met DNA vastgesteld in het territorium van zijn ouders in Midden-Drenthe. Deze wolf maakte eind 2024 een uitstapje naar Duitsland maar keerde weer terug naar Nederland. Begin 2025 werd hij twee keer vastgesteld bij schadegevallen in Midden-Groningen. De afgelopen periode is GW3874m één keer met DNA aangetoond in het noorden van Groningen. Daarna werd deze wolf drie keer met DNA aangetoond bij schadegevallen in het noorden van Fryslân.

GW4077f: Drents-Friese regio

De uit Duitsland afkomstige Wolvin GW4077f werd begin 2024 voor het eerst met DNA in Nederland vastgesteld. Deze wolvin bevond zich tot de zomer van 2024 rond de Veluwe maar werd daarna niet meer met DNA aangetoond. De afgelopen periode werd GW4077f één keer genetisch vastgesteld bij een schadegeval in de Drents-Friese regio.

GW4243f: Utrechtse Heuvelrug

Wolvin GW4243f werd de afgelopen drie keer met DNA op de Utrechtse Heuvelrug vastgesteld. De herkomstroedel van deze wolvin is onbekend. GW4243f werd in mei 2024 voor het eerst met DNA aangetoond. Sinds september vorig jaar bevindt deze wolvin zich op en rond de Utrechtse Heuvelrug. Wolvin GW4243f lijkt zich in dit gebied te vestigen.

GW4602m: Midden-Drenthe

De uit Duitsland afkomstige wolf GW4602m werd in december 2024 voor het eerst met DNA in Nederland vastgesteld in het zuidwesten van Overijssel. Eind 2024 werd hij genetisch aangetoond in het zuidwesten van Gelderland. Ook de afgelopen periode werd GW4602m in eerste instantie met DNA aangetoond bij schadegevallen in het zuidwesten van Gelderland. Maar in april werd deze wolf genetisch vastgesteld in Zuid-Drenthe op de grens met Overijssel, waarna hij in mei met DNA werd aangetoond bij een schadegeval in Midden-Drenthe.

GW4895f: Flevoland

In april werd bij twee schadegevallen in Flevoland wolf GW4895f met DNA aangetoond. De herkomstroedel van deze wolvijn is onbekend.

GW4887m: Limburg

In februari werd in Limburg bij een schadegeval wolf GW4887m genetisch vastgesteld. De herkomstroedel van deze wolf is onbekend.

Dode wolven

Tussen 1 februari en 23 mei 2025 zijn er in Nederland zes wolven omgekomen door aanrijdingen in het verkeer. Daarnaast kwam er een wolf om door een aanrijding met een trein. Ook werden er botten van een wolf aangetroffen, de doodsoorzaak van deze wolf is onbekend.

Verkeersaanrijdingen

- 13 februari 2025: **GW4704m**, deze mannelijke nakomeling van de Noordoost-Veluwe-roedel kwam om in het verkeer op de N309 bij 't Harde (Gelderland).
- 13 maart 2025: **GW4891f**, deze vrouwelijke nakomeling van de Noordoost-Veluwe-roedel werd doodgereden op de Kamperweg bij Wapenveld (Gelderland).
- 14 maart 2025: **GW4892m** kwam om bij een aanrijding op de A1 bij Deurningen (Overijssel). De herkomstroedel van deze wolf is (nog) niet bekend.
- 26 maart 2025: **GW4412m**, deze nakomeling van de roedel op de Utrechtse Heuvelrug werd doodgereden op de N224 nabij Woudenberg (Utrecht). Deze wolf werd sinds september 2024 genetisch aangetoond in deze regio.
- 22 april 2025: **GW4689m**, nakomeling van de roedel in de Gelderse Vallei-Noord, werd uit zijn lijden verlost na een aanrijding op de A28 nabij Tynaarlo (Drenthe). Deze wolf werd in januari dit jaar voor het eerst genetisch aangetoond.
- 14 mei 2025: **GW4009m**, nakomeling van de roedel in de Drents-Friese regio, werd doodgereden op de N381 bij Zweelo (Drenthe). Deze wolf werd in december 2023 voor het eerst met DNA aangetoond.

Aanrijding met een trein

9 april 2025: **GW4418m**, nakomeling van de Duitse Langenlehsten-Leisterförde-roedel (Sleeswijk-Holstein), kwam om bij een aanrijding met een trein nabij Ede (Gelderland). Deze wolf was nog niet eerder met DNA aangetoond.

Doodsoorzaak onbekend

1 april 2025: in de gemeente Nunspeet (Gelderland) werden in het bos botten van een wolf gevonden. De doodsoorzaak van deze wolf was niet meer te achterhalen.

Afhandeling wolvenschade aan vee door BIJ12

In de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025 ontving BIJ12 343 meldingen van vermoedelijke wolvenschade aan landbouwhuisdieren.

Vijf van de 343 meldingen zijn niet verder onderzocht. Bijvoorbeeld omdat bij de eerste beoordeling bleek dat de schade niet veroorzaakt was door wolf, de melding te oud was om op te volgen of omdat er geen sprake was van schade aan landbouwhuisdieren. Bij de overige 338 meldingen is wel nader onderzocht of sprake was van schade veroorzaakt door wolven.

Bij 337 meldingen was DNA-afname tijdens het veldbezoek mogelijk, bij één geval niet. In 317 van de 338 gevallen bleek uit de DNA-analyse dat het om wolvenschade ging. Tien keer werd het DNA van hond aangetoond. In negen gevallen gaf de analyse geen resultaat. Die meldingen, en de melding waarbij DNA-afname niet mogelijk was, worden nader beoordeeld op basis van veldbezoek, locatie en schadebeeld. Bij één melding is de DNA-uitslag nog niet bekend.

Van de tien meldingen waarbij de DNA-analyse geen resultaat gaf of DNA-afname niet mogelijk was, zijn er acht inmiddels beoordeeld. In vijf gevallen is de schade vermoedelijk veroorzaakt door wolf. Eén keer is beoordeeld dat de schade is veroorzaakt door hond. Daarnaast is bij één geval waar DNA van hond aangetoond was beoordeeld dat het hierbij zeer waarschijnlijk om contaminatie ging. Aan de hand van het vraatbeeld is bij de afhandeling van dit dossier de schade alsnog aan vermoedelijk wolf toegekend. Bij twee gevallen is onbekend wat er gebeurd is. Van twee meldingen moet de beoordeling nog plaatsvinden. De actuele cijfers van schademeldingen zijn terug te vinden in [het overzicht met gemelde veeschade op bij12.nl](#).

Overzicht van schademeldingen bij BIJ12 en daaruit volgende resultaten

1 februari tot en met 23 mei 2025

Binnengekomen meldingen van vermoedelijke wolvenschade aan vee	343
Bij eerste beoordeling beoordeeld als niet veroorzaakt door wolf, te oude melding of geen schade aan landbouwhuisdieren	5
Veldbezoeken taxateurs en indien mogelijk DNA-afname bij vermoedelijke wolvenschade aan vee	338
Bevestigde schade veroorzaakt door wolf (317) en vermoedelijk wolf (6)	323
Bevestigde schade veroorzaakt door hond of onbekend	12
Meldingen nog in behandeling	3

Overzicht van de bij BIJ12 binnengekomen schademeldingen die nader werden onderzocht in de periode van 1 februari tot en met 23 mei 2025. Bij deze meldingen bestond het vermoeden dat een wolf de schade heeft veroorzaakt. [Bekijk hier de interactieve versie van dit diagram.](#)

Groningen

In deze periode ontving BIJ12 twintig meldingen van vermoedelijke wolvenschade uit de provincie Groningen. Uit de DNA-analyse kwam vijftien keer de uitslag wolf en één keer de uitslag hond. Vier keer gaf het DNA-onderzoek geen resultaat. Bij drie van deze meldingen is beoordeeld dat de schade vermoedelijk is veroorzaakt door wolf. Eén keer is de schade beoordeeld als hond. De meeste meldingen betroffen schapen (19). Daarnaast was er één melding over een geit (1).

Drenthe

Vanuit de provincie Drenthe zijn 77 meldingen binnengekomen bij BIJ12. In 73 gevallen toonde DNA-analyse aan dat de schade door wolf is veroorzaakt. Drie keer was hond de DNA-uitslag. Eén keer leverde de DNA-analyse geen resultaat op. Dit dossier staat nog open ter beoordeling. Bij de meeste meldingen waren schapen het prooidier (70). Er waren ook meldingen over runderen (5) en paarden/pony's (2).

Fryslân

Vanuit de provincie Fryslân zijn 76 meldingen binnengekomen bij BIJ12. DNA-analyse toonde hierbij 75 keer wolf aan. Eén keer gaf de DNA-analyse geen resultaat. De melding is inmiddels beoordeeld: de schade is vermoedelijk veroorzaakt door wolf. De meeste binnengekomen meldingen betroffen schapen (70). Verder waren er meldingen over paarden/pony's (6).

Flevoland

Uit de provincie Flevoland zijn vijf meldingen binnengekomen van vermoedelijke wolvenschade. DNA-analyse gaf in alle gevallen de uitslag wolf. Alle meldingen betroffen schapen (5).

Overijssel

Vanuit de provincie Overijssel ontving BIJ12 29 meldingen van vermoedelijke wolvenschade. Bij 28 meldingen is het DNA van wolf aangetoond, bij één melding het DNA van hond. De meeste meldingen betroffen schapen (28). Daarnaast was er een melding over een rund (1).

Gelderland

Vanuit de provincie Gelderland werd 113 keer melding gedaan van vermoedelijke wolvenschade. Bij 108 van deze meldingen is wolf uit de DNA-analyse gekomen. Bij vier meldingen gaf de DNA-analyse geen resultaat of was geen DNA-afname mogelijk. Van één melding zijn de afgenomen monsters nog niet geanalyseerd, deze melding staat op 'nog niet bekend'.

Drie van de vier meldingen waarbij DNA-afname niet mogelijk was of de DNA-analyse geen resultaat gaf, zijn beoordeeld aan de hand van het veldbezoek en schadebeeld. Eén keer was wolvenschade niet uit te sluiten. Twee keer is onbekend wat er is gebeurd, die melding staat op 'onbekend'. De vierde melding moet nog beoordeeld worden en staat op 'nog niet bekend'.

De meeste meldingen gingen over schapen (106). Daarnaast waren er meldingen over geit(en) (4), runderen (2) en pony's (1).

Utrecht

Vanuit de provincie Utrecht zijn elf meldingen binnengekomen bij BIJ12. Bij tien meldingen is het DNA van wolf aangetoond. Bij de andere melding is het DNA van hond aangetoond. Bij de afhandeling van dit dossier is op basis van het vraatbeeld alsnog beoordeeld dat de schade vermoedelijk is veroorzaakt door wolf. Deze melding staat daarom op vermoedelijk wolf. De meeste meldingen gingen over schapen (9). De overige meldingen betroffen geiten (2).

Noord-Brabant

Vanuit de provincie Noord-Brabant zijn vijf meldingen binnengekomen. Bij twee meldingen is wolf uit de DNA-analyse gekomen. Bij drie meldingen was hond de DNA-uitslag. Alle meldingen betroffen schapen (5).

Limburg

Twee meldingen kwamen deze periode uit de provincie Limburg. Eén keer is wolf aangetoond middels DNA. De overige melding kwam hond als uitslag uit de DNA-analyse. Eén melding betrof een rund (1), de andere melding betrof schapen (1).

Overige provincies

Uit de provincies Noord-Holland, Zeeland en Zuid-Holland zijn in deze periode geen meldingen van vermoedelijke wolvenschade ontvangen.

Nieuws uit de provincies

Drenthe

Subsidie wolfwerende rasters volop gebruikt

Veehouders en particulieren in de provincie Drenthe maken volop gebruik van de subsidieregeling voor wolfwerende rasters. Sinds de start in 2021 is er voor ruim € 3,2 miljoen aan subsidie verstrekt. In totaal zijn er 634 subsidies toegekend.

2025 is nu al het jaar met de meest verstrekte subsidies. Tot en met 11 juli is er ruim € 1 miljoen aan subsidies verleend. Er zijn dit jaar al 174 subsidies toegekend. Om aan de vraag te kunnen voldoen, heeft de provincie het subsidieplafond voor dit jaar verhoogd naar € 1.665.000.

[Lees meer over de verstrekte subsidies op de website van de provincie Drenthe.](#)

Fryslân

Tijdelijke subsidieregeling voor dierhouders in Noardeast-Fryslân

Deze zomer zijn er vier meldingen geweest van wolvenaanvallen op schapen in de gemeente Noardeast-Fryslân. Daarom heeft de provincie Fryslân de calamiteitenregeling opengesteld voor dierhouders in deze gemeente. Hiermee konden zij tijdelijk subsidie aanvragen voor wolfwerende rasters, ook al vallen ze buiten het subsidiegebied.

De calamiteitenregeling kan worden ingezet als er buiten het subsidiegebied binnen één week minimaal drie aanvallen op vee zijn gemeld. De regeling was van kracht in juli en augustus. Deze termijn kon worden verlengd bij nieuwe aanvallen, maar die bleven uit. Daarom is de regeling gesloten per september.

[Lees meer over wolven en subsidies op de website van de provincie Fryslân.](#)

Gelderland

Subsidieregeling voor kuddebeschermingshonden

Op 1 september heeft de provincie Gelderland een subsidieregeling opengesteld om de aanschaf en begeleiding van kuddebeschermingshonden te financieren. Deze subsidie geldt voor traditioneel gehoeede schaapskuddes. De subsidieregeling is geopend naar aanleiding van een positieve pilot met kuddebeschermingshonden als preventieve maatregel om gehoeede schaapskuddes te beschermen tegen wolven.

[Lees meer over deze subsidie op de website van de provincie Gelderland.](#)

Toestemming voor doden probleemwolf Voorthuizen

Provincie Gelderland heeft toestemming gegeven om probleemwolf GW4003m te doden. Hiervoor is een zogeheten maatwerkvoorschrift afgegeven aan de Faunabeheereenheid Gelderland, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het besluit.

Wolf GW4003m heeft bijna twintig keer schapen aangevallen die stonden geweid achter wolfwerende rasters. De rasters voldeden in nagenoeg alle gevallen aan de voorschriften van BIJ12, zo hebben taxateurs van die organisatie en toezichthouders van de provincie vastgesteld.

Het is voor het eerst dat in Nederland toestemming wordt gegeven voor het afschieten van een wolf na aanvallen op landbouwhuisdieren.

[Lees meer over deze toestemming op de website van de provincie Gelderland.](#)

Utrecht

Vergunning voor doden wolf

Provincie Utrecht heeft begin juli een omgevingsvergunning verleend voor het doden van wolf GW3237m.

In de zomer van 2025 was wolf GW3237m – zonder dat daar aanleiding voor was – opnieuw de veroorzaker van ernstige incidenten met een wandelaarster en later een kind. Uit DNA-onderzoeken bleek dat het hierbij om GW3237m ging.

Omdat hiermee volgens wolvendeskundigen duidelijk is dat deze wolf een direct gevaar vormt voor mensen, adviseerden zij om de wolf te doden.

De Faunabeheereenheid Utrecht heeft daarop een vergunningaanvraag ingediend om de wolf te doden. Provincie Utrecht heeft vervolgens op 9 juli een omgevingsvergunning verleend voor afschot van wolf GW3237m. Professionals geven uitvoering aan de vergunning.

[Lees meer over deze vergunning op de website van de provincie Utrecht.](#)

Zeeland

Subsidie voor wolfwerende rasters heropend

De provincie Zeeland heeft de subsidieregeling voor wolfwerende maatregelen opnieuw geopend. Alle Zeeuwse hoefdierhouders, waaronder nu ook varkenshouders, kunnen een aanvraag indienen.

Met de regeling wil het provinciebestuur voorkomen dat hoefdieren onbeschermd zijn als de wolf zich in Zeeland vestigt. De subsidie kan worden aangevraagd van 1 september tot en met 1 november 2025. Er is € 95.000 beschikbaar. Per aanvrager geldt een maximum van € 20.000.

[Lees meer over deze subsidie op de website van de provincie Zeeland.](#)

Overig nieuws

Landelijk Informatiepunt Wolven

In het najaar van 2025 wordt het Landelijk Informatiepunt Wolven geopend. Dit is een centrale plek waar iedereen terecht kan met vragen over wolven – via de website, e-mail en telefoon. Het Informatiepunt biedt feitelijke, actuele en toegankelijke informatie. Daarnaast zet het in op dialoog, vertrouwen en verbinding.

Het Informatiepunt wordt opgericht in opdracht van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de gezamenlijke provincies, verenigd in het Interprovinciaal Overleg (IPO). Het is één van de acties uit de [Landelijke Aanpak Wolven](#), de samenwerking tussen het Rijk en de provincies. Het Informatiepunt wordt uitgevoerd door BIJ12.

Landelijk initiatief veebescherming

Vanaf september ontvangen provincies financiële middelen van het Rijk voor initiatieven die bijdragen aan het voorkomen van wolvenschade aan vee. Dit naar aanleiding van het Landelijk initiatief veebescherming, dat ook onderdeel is van de [Landelijke Aanpak Wolven](#).

Het eerste initiatief is in augustus ingediend door de provincie Drenthe. Het richt zich op het opdoen van kennis en het ondersteunen van dierhouders bij het plaatsen en opruimen van mobiele wolfwerende rasters. Inmiddels is de aanbesteding in gang gezet, zodat dit initiatief in oktober kan starten.

Daarnaast is er een projectleider Veebescherming aangesteld bij BIJ12. Deze projectleider ondersteunt de provincies bij het (door)ontwikkelen en uitvoeren van initiatieven voor het beschermen van vee.

Wolvenspecial Zoogdier

In juni vond de internationale wolvenconferentie Wolves Across Borders plaats in Lunteren. Naar aanleiding daarvan is een wolvenspecial verschenen van het magazine Zoogdier.

[Bekijk de wolvenspecial van Zoogdier op de website van de Zoogdierverseniging.](#)